

JAK NAKLÁDAT S TOPIDLY A KOMÍNY

Žádná topná sezóna se bohužel neobejde bez mnoha požárů souvisejících s topidly (ať už na plynná, kapalná, pevná paliva či elektrické spotřebiče) a komíny. Kromě technických závad na nich má významný podíl i lidská **neopatrnost či neznalost**.

Lidé bohužel mnohdy zapomínají na preventivní vyčištění komínů a rovněž při užívání topidel si často počínají neopatrně, jednou z nejčastějších příčin vzniku požáru v této oblasti je např. umístění hořlavých látek příliš blízko topidla. Svou roli hraje i fakt, že někteří občané přešli z plynového nebo elektrického vytápění opět na topení pevnými látkami (dřevo, uhlí), aniž tomu přizpůsobili komín.

Mezi **nejčastější příčiny vzniku těchto požárů** patří nesprávná obsluha topidla, manipulace se žhavým popelem, umístění hořlavých látek v blízkosti topidla, nebo špatné umístění či instalace topidla, dále zazděný trám v komíně nebo spáry v komíně, častou příčinou vzniku požáru byly také jiskry z komína nebo vznícení sazí. Nedostatečná údržba se pak podepisuje i na technických závadách komínů, kouřovodů a topidel, které způsobují požáry nebo úniky zplodin.

Stačí zanedbání údržby nebo chvilka nepozornosti a ohnivý kohout může „spolknout“ celý váš domov. Proto neuškodí, když si zopakujeme základní pravidla užívání topidel a komínů.

Ještě **před topnou sezónou** by si měl každý vyčistit kamna a seřídít kotel topení. Topí-li se pevnými palivy, zanesený komín vede nejen ke špatnému hoření, ale roste i nebezpečí vznícení sazí, škvíry v komínovém plášti zase hrozí vznikem požáru na půdě. U **plynových kotlů** je navíc nutná jak čistota komínových průduchů tak předepsaného tahu komína. Mnoha neštěstím může zabránit to, když si sami zkontrolujete, zda máte řádně upevněný kouřovod, zda není někde spotřebič nebo kouřovod propálený nebo zda fungují uzávěry komínových dvířek. Uživatel je povinen zajistit pravidelné odborné revize a kontroly stavu spotřebičů nebo čištění a kontroly komínů podle jednotlivých typů tepelných spotřebičů. Zatímco u elektrických spotřebičů můžete leccos zkontrolovat sami (např. přívodní šňůry, zásuvky i dimenzování pojistek proti případnému zkratu), pravidelnou prohlídku u tepelných spotřebičů na plyn a revizi komínu ponechejte raději na odborníkovi.

Při prvním zatopení v sezóně kotel a komín raději příliš nenamáhejte a topte méně intenzivně.

Při samotném užívání topidel bychom neměli zapomenout na dodržování několika bezpečnostních zásad.

- Nesmírně důležité je **nechat si pravidelně čistit komín** a kontrolovat jeho technický stav. Nečistoty v komíně totiž mohou snadno způsobit velké nepříjemnosti, ať již dlouhodobé žhnutí a následný otevřený požár nebo otravu lidí jedovatým oxidem uhelnatým. Pro ještě přijatelné zajištění bezpečnosti byste měli provést **čištění a kontroly komínů a topidel alespoň před začátkem topné sezóny a po jejím skončení**.
- Ačkoliv čištění vlastních komínů lze teoreticky provádět svépomocí, lepší je se spolehnout na odborníky – kominíky. Ti by měli provést revizi komínu i v případě, že se chystáte ke komínu připojit jakýkoliv spotřebič, nebo hodláte změnit druh paliva. O provedení čištění vydá kominík doklad.
- Komíny a kouřovody s připojenými tepelnými spotřebiči se musí udržovat v řádném stavebně technickém stavu, tj. komínový plášť by měl být udržován **celistvý a neprodyšný**, i starší

komín by měl být řádně vyspárován a pokud možno omítnut. Dbejte na **řádné zaústění** kouřovodu do komína, dodržujte návody a technické podmínky stanovené výrobcem tepelných spotřebičů. I v případě komína může mít zanedbání neblahé následky. Špatné (netěsné) zaústění kouřovodu do komínového tělesa může díky nekontrolovatelnému uvolňování zplodin způsobit vážné poškození zdraví.

- **Zásada bezpečné vzdálenosti** platí také pro komínové těleso, hořlavé látky by od něj měly být v půdních prostorách vzdáleny **nejméně 1 metr** – riziko zvyšují zejména textil a seno. Do komínového zdiva nesmí zasahovat ani k němu těsně přiléhat žádné hořlavé stavební prvky (např. trám). Požáry často vznikají například žhnutím **trámů zazděných v komíně** (obvyklé zejména u starších staveb).
- Pamatujte, že **za nezávadný stav komínů nese odpovědnost správce nebo majitel objektu**, ne komíník.

A co topidla?

- Při **instalaci a údržbě topidel se** řiďte návodem výrobce, který musí být připojen k výrobku. V žádném případě neinstalujte topidla bez odborné pomoci.
- Vždy je třeba dodržovat **zásadu bezpečné vzdálenosti** topidla od dalších předmětů v místnosti, stavebních konstrukcí a podlahových krytin. Podrobnosti lze nalézt v příloze vyhlášky č. 23/2008 Sb. na www.hzscr.cz/vyhlaska. Jakékoliv hořlavé látky a předměty, které se mohou vznítit, (ba i obyčejný hadr), skladujte pokud možno co nejdále od topidel. V žádném případě neodkládejte na topné či ohřevné plochy jakékoliv hořlavé předměty. Pozor zejména na barvy nebo laky!
- Topné těleso na pevná paliva zabezpečte **ochrannou (nehořlavou) podložkou** pod topidlem, které znemožní vznícení podlahy tvořené hořlavými materiály a zabrání také žhavým uhlíkům vypadlým z kamen zapálit okolní předměty.
- Pokud máte **plynové vytápění**, dodržujte lhůty revizí plynových spotřebičů (zpravidla jednou za 3 roky) a pravidelně kontrolujte, zda správně fungují. Nebezpečí hrozí zejména u otevřených spotřebičů, kde při samovolném uvolňování plynu **může dojít k otravě**. Uživatelé plynového kotle musí minimálně jednou ročně zajistit kontrolu celého spalovacího procesu, čistotou hořáků počínaje a funkcí pojistkového ventilu či termostatu konče.
- Topidla potřebují pro svou správnou funkci **dostatečný přívod vzduchu**. U některých druhů topidel (např. u karmy) hrozí v případě nedostatečného odvětrání větrání otrava oxidem uhelnatým.
- **Každé topidlo a komín je konstruováno na určitý druh paliva** a jeho používání je nutné dodržovat. Pokud přejdete z jednoho druhu paliva na druhý (např. z plynového vytápění na topení dřevem), vždy si nechte u odborníků zkontrolovat, zda je váš komín pro tuto změnu vhodný.
- **Pro topení nepoužívejte nic, co do kamen nepatří** – např. biologický či jiný odpad (sláma, umělohmotné lahve apod.). Má to nejen zanedbatelné ekologické důsledky, ale zvyšuje se i riziko poškození kotle, kamen, kouřovodu nebo komína, čímž roste také nebezpečí vzniku požáru.
- Dávejte si pozor i na spalování vlhkého dřeva, komín se přitom zanáší větším množstvím sazí a tím se zvyšuje i riziko požáru. Klesá jeho výhřevnost, odpařená voda navíc negativně působí na tepelnou techniku a proces spalování.
- Kamna na pevná paliva **nesmíte nikdy zapalovat pomocí vysoce hořlavých kapalin** (např. benzínu), vždy hrozí vznícení hořlavých par a vážné zranění.

- V případě topidel na pevná paliva dávejte bedlivý **pozor na žhavý popel**. Nechte jej zcela vychladnout a pak uložte do nehořlavých nádob (např. kovu), které jsou neporušené, uzavíratelné a umístěné v bezpečné vzdálenosti od hořlavých látek a stavebních konstrukcí z hořlavých hmot. Vyvarujte se ukládání žhavého popela do plastových popelnic, ty se totiž mohou pak žářem zdeformovat. Kvůli špatnému uložení popela každoročně dochází k požárům nejen popelnic a kontejnerů, ale i obytných a hospodářských budov.

Hasiči mohou za špatně vyčištěný komín nebo jiné porušení zásad bezpečného provozu topidel a komínů udělit i desetitisícové pokuty.

Pamatujte, že zkontrolovaný a dobře vyčištěný a seřízený tepelný spotřebič přináší nejen spolehlivější provoz a požadovaný výkon, ale i významnou úsporu paliva.

V případě vzniku požáru sazí v komíně urychleně odstraňte veškerý hořlavý materiál z blízkosti komínového tělesa. Zavolejte hasiče na linku 150 nebo 112. **Požár sazí v komíně nikdy nehaste vodou**, mohlo by dojít k jeho popraskání nebo dokonce výbuchu. Do příjezdu hasičů se můžete pokusit zkrotit plameny pomocí vhazování písku vymetacími dvířky nebo ze střechy do komína.

Pokud požár vznikne od topidla na plyn nebo elektřinu, musíte ze všeho nejdříve vypnout přívod energie. I když se vám podaří oheň uhasit vlastními silami a budete chtít uplatnit náhradu způsobené škody u pojišťovny, měli byste zavolat hasiče-vyšetřovatele. Pamatujte, že **čas věnovaný pozornému dodržování pravidel bezpečného nakládání s topidly a komíny se vám mnohokrát vyplatí**. Důsledná preventivní opatření ochrání zdraví vaše i vašich dětí a zabezpečí váš majetek před požáry.

Při uskladňování uhlí, briket a dalších topných látek dejte pozor na **riziko samovznícení**. Tyto materiály byste měli skladovat tak, aby nenavlhly nebo nebyly uskladněny v příliš velkých vrstvách (nad 1,5 m). Skladovací plocha musí být před naskladněním řádně vyčištěna a nenavlhlá. Stěny uhelny řádně omítnuté, protože např. cihlová drť prokazatelně urychluje proces samovznícení. Uhlí skladujte odděleně od ostatních paliv a vždy zvláště novou navážku od staré. V jeho blízkosti zamezte umístění zdrojů tepla – rozvody trubek od topení, páry nebo teplé vody. Pozor také na manipulaci se zdroji otevřeného ohně (svíčka, cigareta, zapalovač) v blízkosti topiva. Pravidelně kontrolujte, zda nedochází k nárůstu teploty uvnitř uskladněného topiva. Pokud zjistíte, že se teplota výrazně zvýšila (za kritickou mez je považováno 65 °C), uhlí přeházejte nebo přeneste na volné místo, kde ho uskladněte do vrstvy vysoké maximálně několik desítek cm a nechte ho vychladnout.